

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebuena

EL POBLE CATALA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 8, PRINCIPAL
IMPREMTA
CARRER DE FORTUNY, NUM. 2 TERS
TELÉFONS
REDACCIÓ, 723 - IMPREMTA, 2,293

ANY IX NUM.-2.694

BARCELONA, DIMARS 23 DE JULIOL DE 1912

UN NÚMERO, 5 CENTIMS

LA SENYORA
donya Agna Tiffon y Cassant
Ha mort havent rebut els auxilis espirituals y la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)
Els seus desconsolat espòs D. Antoni Fernandez, fills, nets, besnets, cosins, demés parents y la raó social A. E. F. dits Napoleón, al participar a sos amics y coneguts tant irreparable perdua, els preguen li tributin un record en ses oracions y se serveixin assistir a la casa mortuoria, Rambla de Sta. Mónica, 15 y 17 pral. avui dimars 23 del corrent a les 10 del matí, per acompanyar al cadavre a l'Església Parroquial de Nostra Sra. de la Mercè y de allí a sa darrera estada. Cementiri Nou.
NO'S CONVIDA PARTICULARMENT

EL SIGLO
GRANS MAGATZEMS
BANYES DE MAR
Complet asortit en Trajos de bany pera senyora, cavaller y nens, Llensols, Barnussos, Toballoses, Maletins, Gorres y Sabates pera bany.
Gran varietat
MOBLES DE VIMEC Y JONC
per a platja, jardí y cases de camp
Neveres, Geladores, Banyeres, Aparells pera dutxes, Sifons "Sparcleis", Filtres pera aigua.
Novetat en Persianes, Cortines bambú Esterilles jonc, etc., etc.
Queviures y vins planta baixa
Cerveza PETRY Fosca, a pts. 0'35 amp. y 3'60 dna.
Pilsen, " 0'40 " y 4'20 "
Ampolles de 72 centilitres.--Preus sense envás.
Dipòsit y venda de l' "oli extra" de la "Granja de Ntra. Senyora de la Misericordia de Reus."

MAGATZEM DE PAPERS PINTATS
de Obduli Lagarriga
Bruc, 74, entre Diputació y Consell de Cent

El cas del "Cu-Cutl."

Com sabem els nostres lectors, el director responsable del diari "Cu-Cutl." ha sigut condemnat, en virtut de la llei de Jurisdiccions, a una forta pena. Y heus aquí que algunes persones, unes quantes entitats y diverses periódics madrilenys demanen l'indult del condemnat.
Aquesta petició d'indult--no hem d'amagarho--ens ha causat una certa amargura. És veritat que en alguns dels que demanen l'indult la seva actitud es d'aplaudir y d'agrair. Entre aquests hi ha "El País", de Madrid, que, al produir aquell clamoreig de odi davant la caricatura del pobre "Cu-Cutl." no s'afegí a la baixa cridoria y digué que no veia en el dibuix molt per tant. Però en altres, la petició d'indult és un sarcasme, una burla punyent, un agraïment.
Hi ha periódics com "El Radical", de Madrid, que ara vol mostrar generós y començant cap a la insulsió groguera, brutalment, als catalans y a Catalunya. Y que avui aquest insulsió nostre se senti enternir y ens vulgui alavorir perdonant--oh cor magnànim!--a un condemnat per injúries als madrilenys, ho trobem una mica massa gros.
Aquí tenim el cas d'"Espanya Nueva". Aquest diari, volguent contestar la caricatura del "Cu-Cutl.", publicà, en un entrefilet indecent, agravis molt, moltíssims pitjors. Fou denunciat. Però ni s'empresonà al seu director, com se feu amb el "Cu-Cutl.", ni la denuncia ha tingut conseqüències.
Ens guardarem prou de demanar que's procedís amb rigor y, que s'apliqui la llei

de Jurisdiccions als qui insulten als catalans y a la terra catalana. No'ns queixem de la lenitat en procedir contra ells. Ens queixem, sí, del rigor cruel y venjatiu amb què, a Catalunya's procedeix contra els qui, amb motiu o no, causen sola l'acció dels tribunals.
Alguns madrilenys demanen l'indult al responsable de les injúries majors o menors que els foren dirigides. Els catalans no podem tenir el goig de demanar l'indult dels que ens insulten, perquè en aquests se cometen per no condemnarlos.

Les conferencies de l'Església

El nostre il·lustre amic don Ignasi Iglesias, seguint la campanya pro-teatre català que tan coratjosament s'ha emprès y tant entusiasmes ha despertat, va donar el passat diumenge la seva anunciada conferència en el teatre Retiro de Terrassa.
El popular y esportíssim col·leu d'aquella indústria ciutat, fa omplir-se per complet. Això demostra l'èxit de la conferència fonada pel nostre estimat amic, el tema de la qual va descafellarse entre sol·lores ovacions y el nom del teatre català y el del senyor Iglesias van esser diferents vegades entusiasmicament aclamats.
En l'edició propera publicarem una extensa ressenya de l'acte, que com diem va constituir un brillantíssim èxit.
El proper dissabte, dia 27, a les deu de la nit, el digno regidor pel Districte VIII, don Martí Matons, donarà compte en l'Ateneu Gracienc d'U. F. N. R., de la seva gestió d'intervenció Municipal.
Donades les grans y merescudes simpaties que compta el tercer tinent d'alcalde de Barcelona entre els seus electors, es d'augurar que l'acte del dissabte se veurà concorregutíssim.

Notes polítiques

L'acció de la joventut

Els joves federals nacionalistes de Sabadell treballen de ferm y amb gran entusiasme pera constituir la Joventut. La realitat ha sobrepujat a les esperances dels amos joves sabadellencs. A la reunió que varen celebrar al "Café Ibérico" la concurrencia que hi assistí fou realment extraordinària, molt superior a la que esperaven. Com ja deiem en l'edició d'ahir, ja va quedar nomenada una ponència pera la redacció dels Estatuts y pera portar a cap tots els treballs preliminars. El dijous vinent dita ponència vindrà a Barcelona pera entrevistar-se amb els individus que constitueixen la comissió de control dels treballs d'organització de joventut a Catalunya, a fi de canviar impressions y acordar lo convenient pera la futura actuació de la nostra Joventut.

Els republicans d'Arenys

Els republicans del districte d'Arenys de Mar se proposen emprendre una activíssima campanya de propaganda a fi d'evitar que en lo succés pugui triomfarhi un candidat monàrquic en les eleccions de Diputats a Corts.

Els centres d'U. F. N. R.

Una circular

S'ens envia pera la seva publicació la circular següent:
"Honorable company:
L'iniciativa del C. N. R. de Gracia proposant la creació d'un organisme que, amb el nom de "Jove Catalunya", lligués amb llassos de germanivol afecte y mutual interès a totes les societats barcelonines adherides a l'U. F. N. R., ha merescut l'aprovació gairebé unànime de les entitats representades en les reunions de delegats que han tingut lloc pera tractar d'aquesta proposició.
Si bé s'ha acordat prescindir de l'escàndol titol de "Jove Catalunya" proposat per l'entitat iniciadora--acord encaminat a esvair els recels y suspicaces manifestats pels presidents de certes entitats--y quin titol ha sigut substituït per el de "Comité d'Acció de les entitats d'U. F. N. R.", la tasca encarregada al Comité continúa essent la mateixa.
Segons l'estatut aprovat per unanimitat en la reunió del dia 15 del corrent, aquest nou organisme inter-societari té per objecte ajuntar en un sol bloc les fins avui isolades entitats del nostre partit, y aprofitant aquesta gran suma d'energies que representa l'unió dels elements veritablement actius de l'U. F. N. R. a Barcelona, emprendre una ferma y constant campanya de propaganda dels nostres ideals; desenvolupar el desenvolupament social que pertoca realitzar als nostres Centres; contribuir a que les qüestions de procediment y de tática política siguin apreciades amb la major unitat de criteri possible, y, finalment, crear una Societat benèfica pera socórrer als nostres companys desvalguts, y d'una manera especialíssima pera que aquells germans nostres qui entusiasmes per la causa de Catalunya y de la Llibertat els fassin incurrir en el rigor de les lleis penals, vegin endolcit el seu capiveri mercès a la nostra solida assistència, y tinguin el consol de sapèguer que les famílies llurs son amparades com correspon pel partit a qui ells han fet ofrena de la seva llibertat.

Aquest Comité, pera dur a la pràctica la seua comissió, necessita, ademés de l'ajuda moral y de la cooperació personal, comptar amb els recursos materials econòmics. Aquest punt important, a causa de lo avensat de l'hora, quedà en suspens en la darrera reunió pera esser tractat en la sessió que quedà encarregada de convocar aquesta Comissió Organitzadora, pera constituir definitivament el Comité d'Acció.
La Comissió Organitzadora, complint a-queixa comanda, invita al Centre de la vostra digna Presidencia a que s'adhereixi oficialment a la constitució definitiva del Comité, y nomeni un delegat plenament autoritzat pera que assisteixi a la reunió que tindrà lloc en el C. N. R. de Gracia (Llibertat, 2 y 4), el propiament dia 24 de Juliol, a dos quarts de deu de la vetlla, pera acordar els medis econòmics que deuen constituir la base fixa d'ingressos del Comité d'Acció, y designar els cinc ciutadans que hagin d'exercir els càrreges del mateix.
Visquen molts anys pera Catalunya y la Llibertat.
Barcelona, 20 Juliol 1912.
Per la Comissió d'Acció Social y Política, J. Ribera y Rovira, J. Gibert y E. Guàrdia.

Els "jóvenes rebeldes"

Totíem sabí a lo que's reduí la manifestació que, a la sortida del últim milino de les tremendes (?) joventuts del Lerroux, se organitzà per les Rambles: uns quants criss, corredisses (sobretot), un tret y un vidre trencat. Heus aquí principi de l'actuació antirevolucionària dels "rebeldes". Doncs, bé, "El Progreso", al ressenyar els aconseqüents, sembla que relati un gran combat. La lectura dels subtítols de la ressenya es ja de sí prou eloqüent y la esclafir en una forta riallada. "¡Hacia las Ramblas!" "Se intenta liberar a los detenidos." "¡Mas cargan!" "La policía retrocede." "El pueblo se bates. Horror, terror y furor!" Sembla, a jutjar per la ressenya de l'orgue lerrouxista, que reinicem els temps de la guerra franco-prussiana en que's francesos, encesos d'entusiasme, cridaren "cap a Berlín!" "La policía retrocede", o com si diguessim "el enemigo en retirada", "el pueblo se bates", s'ona un tret, un vidre cau flet a trossos y "el pueblo" arrenca a correr...
Realment, "El Progreso" proporciona un assumpte admirable pera una opereta bufa.

Conferencia

El propiament dissabte, dia 27, a les deu de la nit, el digno regidor pel Districte VIII, don Martí Matons, donarà compte en l'Ateneu Gracienc d'U. F. N. R., de la seva gestió d'intervenció Municipal.
Donades les grans y merescudes simpaties que compta el tercer tinent d'alcalde de Barcelona entre els seus electors, es d'augurar que l'acte del dissabte se veurà concorregutíssim.

ECOS

SON JA DOS els kioscos francesos a la Rambla, y en aquesta senzilla enumeració, hi ha quelcom de transcendental en la nostra vida. Constants parroquians d'ells, ens hem atrevit a preguntar a l'amo del vell kiosco francès:

—Tan important es la venda de publicacions estrangeres que necessita posseir dos kioscos a les Rambles?

—Fassin vostès un càlcul.

—No'ns atrevim.

—Doncs lo que jo rebo, així, de cop no puc especificarho, però en pas venen al meu nom 4,500 kilos de paper al mes. En aquesta quantitat hi comprenc tot, periódics, revistes y algun que altre volum, molt poc. La Llibreria Francesa tinc entès que reb altres tants kilos.

—Y a quines mans va a parar tant de paper?

—Als nacionals, a la gent d'aquí. Els estrangers formen un tant per cent molt reduït de la meua clientela. Sobre tot les revistes, són pera llegidors catalans.

Deu mil kilos de paper estranger, comprem cada mes els barcelonins. An aquesta suma s'ha d'afegir tots aquells periódics y revistes que no són rebuts pel kiosco francès o per la llibreria francesa. Estem segurs que "Le Journal" se ven més que "El Liberal", "La Dépêche" que "l'Heraldo" y "Le Rire" que "Godeau". Per això no compraran mai a Madrid que aquí no se sapiga ben bé qu'és en Villasepa y que l'homenatge an en Salvador Rueda se tingui de celebrar en el "Centro Español".

ENCARA NO TENIEM carrer y ja'ns disputàrem pel nom que's tenia de donar a la nova arteria que obrí la Reforma. Se decantaren pel de Via Laietana, proposat pel senyor Carreras Candí. Semblant nom que ja resulta una mica pedant, creixerà en desmesurada prosperitat si al nou carrer se l'anomena com se l'anomenarà Gran Via Laietana.

Ja'ns tenim una de Gran Via y com que entre la gent d'apoteosis de Laietana, serà difícil o desusada, seran dues les Grans Vies, y al nomenador dels nostres carrers semblarà inventat per un portugués ampulós y admiratiu.

Noms corrents y fàcils, allunyats de tota cultitatiparís, són els que han de rotular les noves vies. Perquè, a la fi, qu'entreu d'aquestes erudites y pomposes denominacions, si el poble segueix apelant la Reforma, a lo que demà s'aisarà sobre les runes actuals?

L'IGNASI IGLESÍAS que abans d'ahir donà la seva conferència en el teatre del Retiro a Terrassa, aconseguint, amb tot y esser gran el teatre, omplir-lo, obtenint ovacions enormes, el dissabte proper no donarà una altra, també sobre teatre català, en el gran saló del Casino Menestral de Figueras.

"Lo Rat-Penat,"

Societat d'aimadors de les glories valencianes
Fallo del honorable Consistori dels Jocs Florals de 1912

PREMI ORDINARI
Flor Natural, número 34: "La costa llevantina"; Jemà, "Oh rius, quando téis aspicans" (Horatius).

Poesia relatiu a costum popular. Premi, número 17: "Per fer arca"; record de Valencia. Accésit primer, número 44: "La besucilla de San Vicente, Valencia y Alicante". Accésit segon, número 18: "El ball de la alqueria". No sempre es tot alegria.

Composició dramàtica. Premi, número 16: "Els moneros. Escalante".

Novela curta. Premi, número 72: "Lo rei vengut. Orde". Accésit, número 70: "La canya verda, o l'honor verader". Si yo fora rei.

Composició dedicada a enaltir la memoria del guerrillero. Premi, número 55: "La memoria de Romeu". Amor patri. Accésit, número 53: "Va sé un héroe. Josep Romeu". Treball arqueològic. Premi número 32: "Fulles per l'història de Valencia". Per augusta, augusta. Accésit, número 25: "Un capítol de la Contestania". "¡Acta non verba". Retrat a l'oli del malogrado historiador don Roch Chabús Lorente. Accésit primer, número 24: "Paz". Accésit segon, número 68: "Denia".

"Ave Maria", sobre la lletra divina. "Ave Maria, gratia plena", etc.: Desert.

PREMI EXTRAORDINARI

Premi ofert per l'arquebisbe de Valencia, número 37: "Monografía de Santo Tomás, Apóstol". Pare Tosca.

De la Diputació provincial d'Alicant. Premi, número 63: "Setabitanas". Accésit, número 33: "Estudia tu patria y aprenderás a amarla".

De la Diputació d'Alicant. Premi, número 2: "La limosna". Altra volta serà. Accésit primer, número 19: "Melchor el molinero". La princesa enjaidada. Accésit segon, número 41: "Agüelo y nieto, Inlansia".

De l'Ajuntament de Castelló. Premi número 49: "Els prestos".

De la Diputació provincial de Barcelona. No s'adjudica. Accésit número 40: "Por su estilo, éste es el mejor libro del mundo".

De l'Ajuntament de Barcelona. Premi número 48: "Somniant al segle XVII". Consó antiga d'un poeta jove. Accésit primer, número 58: "La caseta, sempre te voldré". Accésit segon, número 26: "Valencia y Barcelona". Raquia.

Del reverendíssim doctor don Joan Baptista Llaguardia, bisbe de Barcelona. Premi, número 23: "Consolatrix afflictionum". De don Març d'Azcaraga, capità general. Premi número 15: "El cabo Novab, Patria".

De don Jofim Moreno, ex-governador civil de Valencia. Premi, número 4: "La cenerada". Qui no vulga pols.

De l'Ajuntament de Torrent. Premi, número 51: "Qui potè capore, capite". De la senyora d'onyà Cándida Caries García. Premi número 29: "Valencia, Castelló y Alicante". Valencia, 18 de Juliol de 1912. El secretari del Consistori, Josep Deleito Pifuelas.

Els catalans de Buenos Aires

L'Institució d'Estudis Catalans

La sessió inaugural

Convidada per magnífiques invitacions, de un gust ben refinat, se congregà a l'esplèndid saló teatre del "Centre Català" una selecta concurrencia, en que hi abundaven les dames, desitjosa d'assistir a la sessió inaugural de la nova "Institució d'Estudis Catalans", que bons compatriotes han volgut implantar aquí per honor y gloria de la nostra terra ben aimada.

A l'escenari, a les deu del matí ocuparen cadira el president de l'Entitat, Dr. Dedeu, el tesorero, senyor Vila, el secretari, Dr. Vilà Estruch, el senyor Muray, en representació del "Centre Català", el senyor Bands, president del "Casal", el Dr. Aleu, el senyor Torrendell, la senyoreta Pifeyro, la senyora Jarque y els senyors Doménech, Morató y Segalà Bosch.

Encetà'l programa el Quartet Fonteva amb la Reverie del Schumann y un Scherzo del Borodine. Diguem tot d'una que aquests brillants instrumentistes toquen magníficament divinement, tant les dites composicions com les que interpretaren més endavant: un Andante del Tchaikowski y el primer temps d'un Quart del Grieg. Foren, per altra part, encoratjament triades. El públic ja no pogué aplaudirlos amb més justícia y entusiasme. L'èxit fou ben manit.

La lectura dels números literaris començà amb la "Memoria" del Secretari, Dr. Vilà Estruch, qui recordà els veritables fonaments d'una entitat com la que s'inaugurava, així en la nostra comtal Barcelona. La col·lectivitat catalana de Buenos Aires té bona manca d'un d'aquells nius en els quals els més pocs, obsessos per estudis y elucubracions de art, literatura y ciències, preparen treballs de comentari y propaganda per després acompanyar dins la multitud distreta en sos mil quefers diaris.

Acabà llegint entusiasmes adhesions de bons catalans de fora.

El públic aplaudí xaradorosament la bella prosa del Dr. Vilà, que posseïx ardenta fantasia que tot ho embelleix y poetisa.

Seguí la declamació de poesies; un fragment de "Gala Placidia", de Guimerà, per en Joan Doménech; "Somni d'Isabel", de "L'Atlàntida", de Verdader, per la senyora C. Jarque; "Cant Espiritual", de Marçal, per Morató; y "La Musa Popular", de l'Iglesià, per Segalà Bosch.

La concurrencia escoltà amb molt de plaer aquestes quatre mostres culminants de la poesia catalana. Aplaudí frenèticament els autors y a sos repòdes.

El president autoritzà, perquè no calgués en el programa, a la senyoreta Pifeyro poder recitar un parlament a propòsit de Feminisme. Els aplaudiments coronaren el treball fement de la distingida escriptora argentina.

El senyor Lleonorart Nart donà lectura a unes interessants quantilles escrites pel Dr. Aleu, qui volgué en forma tan eficaç demostrar la seva completa adhesió a la novella Societat. Ens parlà amb erudit història de la patria y recomanà als nous campions de Catalunya a l'América, que's recordin que cooperen al renaixement d'una nacionalitat que fou gran y conquistadora.

Les solides consideracions del Dr. Aleu merescueren justament les mostres d'aprovaçió de tot hom.

Finalment s'aixecà'l Dr. Dedeu, el qual llegí amb vibració patriòtica el discurs presidencial, donant a conèixer detalladament

Buenos Aires, juny de 1912.

VICTOR PLA

El bisbe

"La Publicitat" deia que una comissió de Granollers que visità al bisbe demanant-li la destitució del repugnant apollà Brossa, obtingué per resposta que's requeries havien obert molt tantament, puig la seva missió es la d'antiquar als republicans y a tois els liberals.

Cap més periódic ha publicat aquesta nova. Com per cap altre conducte, heu pogut comprovar la seva veracitat, ho puguem a l'indult d'informació, sense al·lucinar cap comentari, com de la mateixa manera reproduïm la següent correspondència remesa a "La Veu" des de Granollers:

"Ahir, diumenge, el reverent senyor rector doctor don Onofre Blada y Viada, durant l'ofici pujà a la trona y manifestà que havia rebut una carta del senyor bisbe, de la qual se llegiria un fragment que diu així: "Desde el púlpito advierto usted que la Iglesia ha de estar unida a ningún partido político y que repueban y condenan todo linaje de violencias cometidas en nombre de toda política."

El doctor Blada en veements y sentits termes comentà les paraules del senyor bisbe, afirmant que semblant doctrina era la que havia sustentat sempre'l Sant Pare, y per lo tant, que l'Església acullia indistintament als homes de totes les idees polítiques.

Acabà'l senyor rector exonerar la conducta d'aquella qui, volent amparar en un ideal, acudeixen a notes de violència renyint amb els sentiments cristians y amb la cultura.

Aquestes manifestacions han causat immolable efecte en tot el veïnats.

De la carlinada

LA SELVATIADA DE GRANOLLERS

Homenatge an en Miquel Masó

El diumenge, a un quart de dues de la tarda, sortí cap a Granollers, en el corru de Fransa, la comissió de radicals dissidents que, en homenatge al desgraciat Masó, vident assassinat pels carlins el dia 13 del corrent, anava a dipositar una corona a la tomba ont reposa.

La comissió la constituïen els senyors Galiana, Peig, Cid (J.), Pinedo, quatre joves de la "Guerrilla Radical" y el senyor Isart Bula, pels progressistes. Com a delegat del governador sortí de Barcelona junt amb els expedicionaris, el senyor Salazar. Aquesta foren rebuts a Granollers per un centenar de homes aproximadament. En els andens y fora de Festació hi havia nombroses forces de la guarda civil, inspector y agents de policia, y els agents de l'autoritat municipal, amb instruccions concretes d'aquesta pera que s'impedís tot intent de manifestació.

Els expedicionaris, aturats en el passatge, estigueren dubtant bona estona sobre la denominació que devien pendre fins que un jove se va col·locar la corona al cap y se posà a canviar, seguint, unes quantes persones, que arribaren al recinte lliure del cementiri, ont dipositaron la corona.

Aquesta era magnífica, molt gran, feta de flors naturals combinades de manera que representaven la bandera tricolor. Bunt ademés una llarga cinta amb els colors republicans.

Dipositada la corona, s'empenygué'l camí de retorn dirigintse casi tots a La Unió Liberal, altres al Casino Radical y alguns a recórrer la vila, mentre els senyors Bula, Galiana y algun més anaven a visitar a la senyora viuda de l'infornat Masó.

A tres quarts de sis els comissionats barcelonencs prenen el tren que's havia de conduir a Barcelona, ont arribaren prop de les set, sense que tingués de lamentarse cap incident.

Els presos

En l'actuació dels detinguts a la presó de Granollers per la tragèdia de La Unió Liberal, són quinze, puig desde allavors han estat posats en llibertat dos dels dissels que foren detinguts.

S'assigura que aviat se decretarà la llibertat de sis més per no resultar càrreg contra ells.

Dr. Serrallach

Vies urbanes

1222 y 627. Pelai, 4

Consulta económica, de 7 a 9, Jovellanos, n.º 9

